

Sammanfattning av yttrande från Europeiska datatillsynsmannen om meddelandet från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om ett stärkt EU-samarbete inom brottsbekämpningen: den europeiska modellen för informationsutbyte (Eixm)

(Hela texten till detta yttrande finns på engelska, franska och tyska på Europeiska datatillsynsmannens webbplats <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/08)

1. Inledning

1.1 Samråd med Europeiska datatillsynsmannen

1. Den 7 december 2012 antog kommissionen ett meddelande om stärkt EU-samarbete inom brottsbekämpningen: den europeiska modellen för informationsutbyte (Eixm) (nedan kallat meddelandet) ⁽¹⁾. Samma dag antog kommissionen en rapport om genomförandet av rådets beslut 2008/615/JHA av den 23 juni 2008 om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet (Prümbeslutet) ⁽²⁾. Denna rapport kommenteras inte separat i detta yttrande, men den nämns här för bättre förståelse av sammanhanget.

2. Innan meddelandet antogs gavs Europeiska datatillsynsmannen tillfälle att lämna informella kommentarer. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att några av kommentarerna har beaktats i meddelandet.

1.2 Bakgrund och meddelandets mål

3. Syftet med Stockholmsprogrammet ⁽³⁾ är att möta framtida utmaningar och ytterligare stärka området med frihet, säkerhet och rättvisa med åtgärder som är inriktade på medborgarnas intressen och behov. Det klargör EU:s prioriteringar på området för rättsliga och inrikes frågor för perioden 2010–2014 och fastställer strategiska riktlinjer för lagstiftningsprogrammet och den operativa programplaneringen på området med frihet, säkerhet och rättvisa i enlighet med artikel 68 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) ⁽⁴⁾.

4. Stockholmsprogrammet konstaterar i synnerhet behovet av enhetlighet och konsolidering vid utvecklingen av informationshantering och informationsutbyte på området för EU:s inre säkerhet och uppmanar rådet och kommissionen att genomföra informationshanteringsstrategin för EU:s inre säkerhet med kraftfulla medel för uppgiftsskydd. I detta sammanhang uppmanar Stockholmsprogrammet också kommissionen att bedöma behovet av en europeisk modell för informationsutbyte (Eixm) som är baserad på en utvärdering av befintliga instrument på området för EU:s informationsutbyte. Denna bedömning ska bidra till att påvisa om dessa instrument fungerar på det ursprungligen avsedda sättet och uppfyller målen i strategin för informationshantering ⁽⁵⁾.

5. Som en uppföljning av Stockholmsprogrammet offentliggjorde kommissionen i juli 2010 ett meddelande ⁽⁶⁾ (nedan kallat 2010 års meddelande), vilket tillhandahåller en komplett översikt över åtgärder på EU-nivå som redan har införts, som håller på att införas eller är under övervägande när det gäller insamling, lagring eller gränsöverskridande utbyte av personuppgifter för ändamål som rör brottsbekämpning eller migrationshantering.

6. Som svar på Stockholmsprogrammets uppmaning och enligt 2010 års meddelande är syftet med det aktuella meddelandet att bedöma hur det gränsöverskridande informationsutbytet i EU fungerar i praktiken och att rekommendera möjliga förbättringar.

3. Slutsatser

37. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar den allmänna uppmärksamhet som ägnas åt uppgiftsskydd i meddelandet, som betonar behovet av att säkerställa uppgifter av hög kvalitet, datasäkerhet och uppgiftsskydd, och erinrar om att det oavsett vilken kombination eller sekvens som används för informationsutbyte är nödvändigt att efterleva reglerna för uppgiftsskydd, datasäkerhet och uppgifternas kvalitet och respektera de syften för vilka instrumenten kan användas.

⁽¹⁾ COM(2012) 735 final.

⁽²⁾ COM(2012) 732 final.

⁽³⁾ Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd, rådets dokument 5731/10, 3.3.2010.

⁽⁴⁾ Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, (EUT C 83, 30.3.2010, s. 47).

⁽⁵⁾ Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd, rådets dokument 5731/10, 3.3.2010, avsnitt 4.2.2.

⁽⁶⁾ Meddelande av den 20 juli 2010 från kommissionen till Europaparlamentet och rådet med rubriken "Översikt av informationshanteringen inom området med frihet, säkerhet och rättvisa", KOM(2010) 385, slutlig.

38. Europeiska datatillsynsmannen

- välkomnar meddelandets slutsats att varken nya databaser eller nya system för informationsutbyte på EU-nivå behövs,
- betonar behovet av en komplett utvärdering av systemen och initiativen på området för rättsliga och inrikes frågor som bör leda till en övergripande, integrerad och välstrukturerad politik för EU när det gäller utbyte och hantering av information och uppmanar kommissionen att fortsätta utvärderingen av andra befintliga system,
- uppmanar kommissionen att göra överväganden beträffande i) effektiviteten hos principerna för uppgiftsskydd mot bakgrund av tekniska förändringar, utvecklingen i samband med storskaliga it-system och den ökade användningen av uppgifter som samlats in för andra ändamål än brottsbekämpning och beträffande ii) frågan hur den nuvarande trenden att i stor omfattning, systematiskt och proaktivt övervaka icke misstänkta personer påverkar den allmänna säkerheten och huruvida detta verkligen är användbart för brottsbekämpningen. Dessa överväganden bör leda till en övergripande, integrerad och välstrukturerad politik för EU när det gäller utbyte och hantering av information på detta område,
- betonar att de pågående diskussionerna om förslaget till direktiv inte får hindra kommissionen från att inventera problemen och riskerna i samband med uppgiftsskydd och möjliga förbättringar i det nuvarande rättsliga sammanhanget och rekommenderar att dessa diskussioner i synnerhet utnyttjas för att göra åtskillnad mellan behandling av uppgifter om misstänkta och om icke misstänkta personer för att vidareutveckla den europeiska modellen för informationsutbyte,
- delar till fullo åsikten att befintliga system behöver granskas för att anpassas till det föreslagna direktivet och uppmanar kommissionen att vidta ytterligare åtgärder,
- uppmanar kommissionen att fortsätta utvärderingen av befintliga system under och efter deras fullständiga införande,
- rekommenderar att konsekvenserna i fråga om ändamålsbegränsning och ansvar beaktas i de riktlinjer som rådet uppmanas att utfärda beträffande kanalval,
- uppmanar kommissionen att tydligare motivera valet av Europols kanal som använder Sienaverktyget som standardkanal och att bedöma om detta val följer principen om inbyggt integritetsskydd,
- noterar med tillfredsställelse att det i meddelandet erinras om att uppgifter dock endast kan utbytas och användas när det är lagligt, vilket innebär att reglerna för uppgiftsskydd ska efterlevas, och uppmanar kommissionen att inleda arbetet med harmoniserade villkor för gemensamma kontaktpunkter för att tillse att kraven är likartade i alla medlemsstater och skyddar enskilda på ett effektivt sätt,
- rekommenderar att utbildningar om informationssäkerhet och uppgiftsskydd inbegrips i det system som kommissionen planerar och i de utbildningar som medlemsstaterna uppmanas att säkerställa.

Utfärdat i Bryssel den 29 april 2013.

Peter HUSTINX
Europeiska datatillsynsmannen